

PĀ•R SLOV DO NOVĀ%oHO ROKU - I.

ĀšterĀ½, 29 prosinec 2009

MoudĀ™í doporuĀ•uji Ā¾ít pĀ™edevším pĀ™ítomným okamĀ¾ikem, jen tak si prý Ā¾ivot uĀ¾ijete. Troufám si nesou je sousto, které právĀ Ā¾výkám, vychutnávám, polykám, ale jsem pĀ™eĀ¾iva díky tomu co jsem spoĀ™ádala vĀ•era, pĀ™ týdnem, rokem, v dĀ›tství... Ale tak dobĀ™e, proĀ• to nezkusit - soustĀ™eĀ•uji se plnĀ› na pĀ™ítomnou chvíli. Snídám, polykám chleba, zapíjím Ā•ajem, v bytĀ› je ticho, rodina ještĀ› spí, vĀ›trák poĀ•ítaĀ•e bzuĀ•í a malinko piští, Ā¾ukám na písmenka, tichý klapot klávesnice, v hlavĀ› mám vĀ•elín.

No a ten vĀ•elín si dĀ›lá co chce, takĀ¾e si tĀ™eba pohotovĀ› vybavuji jiné podobné chvíle, neboĀ¾ i pĀ™ed dvaceti, tĀ™ jsem ráno sedávala u psacího stolu a pĀ™ebírala myšlenky a slova, ovšem to ještĀ› poĀ•ítaĀ•e nebyly, mobily nebyly, i kdyĀ¾ se stromĀ uĀ¾ jsme slezli. SedĀ›la jsem nad papírem a Ā•márala a škrtala v naprostém tichu, které na pár minut rozvrátili jen popeláĀ™i svými hvizdy, rachotem otĀ•ených popelnic a Ā™evem motoru. Znovu tu chvíli proĀ¾ívám i s její frustrací, vĀ¾dyĀ¾ jsem vĀ›dĀ›la, Ā¾e o mé písanky nikdo nestojí, navrch je tu ta zpropadená cenzura a tak No nebyla jsem ve stranĀ›. VysvĀ›tlení pro mladé; milé dĀ›ti, tehdy totiĀ¾ o našich Ā¾ivotech rozhodovali Ā•lenové a hlavnĀ› funkcionĀ™i komunistické strany. Dovedete si pĀ™edstavit, Ā¾e by jakákoli politická strana rozhodovala o tom, jestli smíte studovat, vydat kníĀ¾ku nebo vyjet za hranice? Vypadá to jako úplná kravina, ale byla to všednování realita. TakĀ¾e nepovedlo se, opĀ›t jsem si pĀ™ítomnou chvíli naplno neuĀ¾ila, pĀ™epadly mĀ› vzpomínky neodbytné jako hladových rackĀ™. Neumím naplno vychutnávat pĀ™ítomnost, protoĀ¾e kromĀ› vĀ•elínu mám v hlavĀ› ještĀ› nepĀ™el krámek se smíšeným zboĀ¾ím, bazar, sekáĀ•ovou hrabárnu. Ráda v nĀ›m kramaĀ™ím, provádím ale také jakési odpouštĀ›cí inventury. Ale opusĀ¾me metafory. Mám prostĀ› potĀ™ebu znovuproĀ¾ívat proĀ¾ité, nad tím towarem s prošlou záruĀ•ní lhĀ™tou se radovat, rmoutit, dokonce uplynulý Ā•as hodnotit a zpĀ›tnĀ› proĀ¾ité vychutnávat. Hledání ztraceného Ā•asu, to je moje, pane Prouste. Nakazila jsem tím i dĀ›ti. VeĀ•er jsem pĀ™icházela k postýlkám synĀ™ nejen s pohádkou, ale i s hodnocením dne. Tak, kluci, copak jsme dnes pĀ›kného zaĀ¾ili? Jakou jsme provedli koninu? Doufala jsem, Ā¾e si synové budou víc pamatovat proĀ¾itky, nenápadnĀ› jsem je smĀ›rovala k pĀ™esvĀ›dĀ•ení, Ā¾e Ā¾ít bezmyšlenkovitĀ› a nepozornĀ› není tak zábavné, jako vĀ›dĀ›t Ā¾e sakra Ā¾iju (a cítit v zádech, Ā¾e jednou ta slavná skonĀ•í) uvĀ›domovat si, co vyvádím, ale pamatovat si i vĀ›nĀ›, barvy a zvuky, svĀ›t, jaký je. Jsme prostĀ› bytosti taĀ¾ené Ā•as co jsme zaĀ¾ili, to nás utváĀ™elo, minulost je naše bohatství. Máme navíc nutkání myslet na Ā•asy budoucí, tĀ™eba s vysnívat svĀ›t - jaký by mĀ›l, mohl být, jen kdyby byl Ā•lovĀ›k ušlechlý, rozumný, citlivý a inteligentní ve všech jedincích.

Vystavuji si na stĀ™l nový kalendĀ™, ten starý, plný schĀ™ek, akcí a pĀ™ipomínek prohlĀ¾ím, probírám se v tom krámku Ā•erstvých vzpomínek. Jaký mám z odcházejícího letopoĀ•tu pocit? Nebyl to dobrý rok. HospodĀ™ská recese válcovala lidské osudy, exekutoĀ™i Ā™ádili mezi zchudlými zoufalci jako Ā•erná ruka, zatímco v horních patrech se vesele korumpovalo, podvádĀ›lo a kradlo. Provalilo se, Ā¾e privilegovaní mohli v Plzni vystudovat práva mnohem rychleji, neĀ¾ se poctivý uĀ•el kominického Ā™emesla nauĀ•í vymetat komíny. Pro nic za nic padla vláda. NaštĀ›stí ta, co ji nahradila, se jeví jako dĀ›vĀ›ryhodná a dĀ›lná. Tajná sluĀ¾ba je pĀ™esvĀ›dĀ•ena, Ā¾e zástupci společnosti Sazka ovlivĀ›ovali personální obsazení ministerstva financí na klĀ•ových postech souvisejících s loteriemi. NepĀ™estali jsme být obrovským hrĀ•ským doupĀ›tem EvroĀ¾ je cynický byznys niĀ•ící sociálnĀ› slabé, nabalující na sebe zloĀ•innost. Státu je to šumafuk. Státní dluh Ā•e pĀ™ekroĀ•il hranici jednoho bilionu korun. Tolik Ā•eská kotlina pĀ™i zbĀ›Ā¾ném pohledu.

Stojím u pomyslné postýlky s novorozencem, které má na bryndĀ•ku napsáno 2010 a vzpomínám i na klady odcházejícího Ā•asu. Na podzim klesla nezamĀ›stnanost. Nové evropské naĀ™ízení zakázalo chemické konzervanty a ochucovadla v potravinách EU. Škodovka vyvinula náš první elektromobil, v Praze uĀ¾ je první prodejna elektrovozidel. Vládní Rada pro výzkum chtěla dát astrofyzikovi JiĀ™imu Grygarovi cenu za popularizaci a pĀ™l milionu k tomu, ten ale obě odmítl, aby vyjádĀ™il svĀ› nesouhlas s jejím plánovaným devastováním Ā•eské vĀ›dy. Kdo se vzdá pĀ™l milionu a veĀ™ejného ocenĀ›ní ve prospĀ›ch protestu a rozumu? Jen vyznavaĀ•cti, novodobý rytĀ™. Zatímco budou post v roce pozemšĀ¾ané hledĀ›t vzhĀ™ru kvĀ™li dĀ›tinským rachejtím, které pĀ™ed Silvestrem a pĀ™i nĀ›m obĀ•as zabíje, a trhají ruce, v 18 hodin a sedmnáct minut zaĀ•ne skromné nebeské divadlo, Ā•ásteĀ•né zatmĀ›ní MĀ›síce. Úplné zatmĀ›ní MĀ›síce bude aĀ¾ 15. Ā•ervna 2011, urĀ•itĀ› se na nĀ›m pĀ™iĀ¾iví astrologové a obchodníci s takzvaným tajemnem. StĀ™í ovšem vĀ›dí, Ā¾e je to hra svĀ›tel a stĀ™, která nám Ā¾ivot neulehĀ•í. Ā½ivot a dĀ›ní doma i ve svĀ›tĀ› dál pofĀ•í p sinusoidĀ› - jednou jsme dole, jednou nahoĀ™e - vlastnĀ› jede souĀ•asnĀ› na mnoha propletených sinusoidách a tak to bude a skonání svĀ›ta.

Nejlepší zpráva tohoto roku: svĀ›t zatím ještĀ› neskonal. VĀ›ra Nosková

Vyšlo v Týdeníku rozhlas Ā•. 53/2009